

REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscriptele
nu se retrimit.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anulări:
în Viena: M. Dutka Nachf.
Max. Augenthaler & Emrich Leiser.
Hansrich. Schallak. Rudolf. Moser.
A. Oppelke Nachf. Anton Oppelk.
în Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. în Ham-
burg: Maroly & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă garmond pe o coloană 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tariful și învoială.
RECLAME pe pagina a 3.a o
seriă 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

A N U L L X I I .

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
8 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate ofi-
ciile poștale din întru și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 17.

Brașov, Sâmbătă 23 Ianuarie (4 Februarie).

1899.

Slovaci, Cehi și Maghiari.

De mult s'a putut constata sta-
rea bolnăvicioasă, în care a ajuns cu-
getarea politică a Maghiarilor în
urma escitațiunii neîntrerupte, ce
li-o cauzază pofta în veci nestinsă
de maghiarizare.

În timpul din urmă, de când
„părinții patriei“ se certy ei între
ei, n'au mai avut răgaz foile ungu-
resci de-a se ocupa de „marele pe-
ricule“, de cari este necurmat ame-
nintat în inchipuirea lor maghiaris-
mul de cătră preinșii dușmanii ai
statului.

Acum se vede, că au început
să li-se urască de-a înregistra tot
numai scirile despre mersul tratări-
lor nesfârșite între guvern și opoziția
pentru restabilirea stărilor normale
parlamentare și unul din organele
de frunte ale șovinismului militant
ridică o cestiune, despre care nu s'a
mai vorbit de mult, — cestiunea
alianței ceho-slovice.

Este sciut și cetitorii noștri sunt
informați mai de mult despre core-
lațiunile strinse dintre Cehii boemi
și Slovaci din Ungaria, basate pe
afinitatea lor de rasă, pe tradițiile
istorice și pe aspirațiunile culturai
lor slave.

Cehii, ca frați mai înaintați și
în stare bună materială, se simt da-
torii de a-și da concursul lor pe cât
numai se poate în favorul emanci-
pării prin cultură a mult urgisitului
popor slovac.

Nimic mai firesc, nimic mai
just, decât acesta. Slovaci, asupriți
și prigoniți până la extrem în des-
voltarea lor națională de cătră ege-
monii unguři, cari în tot-deuna i-au
considerat numai ca material pentru
înălțarea și întărirea ginteii lor, pri-
vesc cu dor și plini de speranță la
turnurile Pragei celei de aur. Mișca-
rea lor națională-culturală tot-deuna
a aflat un puternic razim la frații
lor din Boemia și Moravia. De ce
se se lipsescă de acest razim toc-
mai acum, când au mai mare lipsă
de el ca ori și când?

Cugetând ast-fel unii și alții,
rezultatul a fost, că în anii din urmă
au luat un nou avânt legăturile de
frăție între Cehi și Slovaci. Simbo-
lul acestor legături îl reprezintă so-
cietatea numită „Uniunea ceho-slo-
vacă“, care este chemată a apăra
și promova interesele de cultură co-
mune ceho-slovice și de-a ajutama
pe studenții săraci.

Nimic mai îndreptățit, nimic
mai frumos și nobil, decât această
întă culturală, ce și-a ales-o Uni-
nea ceho-slovacă.

Așa vor dice. suntem siguri, toți
șmenii luminați și bine simțitorii din
sinul acestor două națiuni slave. Nu
tot de părerea acesta însă sunt cei
ce vor să fie tutorii pe veci Slovaci-
or din Ungaria, cari după părerea
or nu sunt nici dela natură dotați
i capabili de-a ajunge vre-odată ma-
oreni de-a sta pe picioarele lor proprii.

Decă ar trăi acești Slovaci în
Bohia, ori în Rusia, ar mai merge
ș aibă astfel de aspirațiuni. Dér ei

trăesc în Ungaria, respiră „aer un-
guresc“ și mănâncă „pâne ungurescă“.
N'ar avé nici un înțeles decî, sê nu-
trăescă și sê caute chiar a realiza
aici alte aspirațiuni, decât cele „pa-
triotice maghiare“. De aceea nici nu
este vre-o necesitate pentru Slovă-
cimea din Ungaria sê existe o uniune
ceho-slovacă.

Precum arătăm mai jos, numita
fôia se ocupă de neînsemnatele pro-
grese, ce le face „Uniunea ceho-
slovacă“, de sporul activității liniș-
tite, dér stăruitoare și neobosite al
acestei societăți, care tinde a deș-
tepta Slovacimea prin cultură. Auđi
colo, ce propagandă scâlciată mai
fac și Cehii printre Slovaci! Sê-i în-
demne ei a trimite scolarii în Boe-
mia, ca sê-și câștigue diplome acolo;
sê-i sfătuiescă ei a trimite ucenici de
meseriași în Boemia ca sê învețe și
sê se perfecționeze acolo în toate in-
dustiile, ca și când n'ar fi scôle și
n'ar exista ateliere ale statului și în
Ungaria.

Ce-i drept, o recunósce și fôia
șovinistă, că țeranul muncitor slo-
vac n'are cu ce trăi acasă la el și
că lipsa îl silesce sê mērgă în Mo-
ravia sê caute lucru și sê-și câștigue
pânea de tôte zilele. Acestă cala-
mitate vede, că nu o pôte opri. Dér
de ce sê nu pôte opri poliția de stat
maghiară perfecționarea Slovacilor
în sciință și în industriă între Cehi?

N'ar fi ôre pericol, ca cu tim-
pul Slovacii sê începă a-i concura
pe Maghiari, căci dela Cehi pot în-
vêta câte ceva mai mult, ca dela
aceștia?

Dér unde stă scris, că Slovaci
numai cu cultura maghiară se pot
ferici? De era așa, starea lor de ađi
ar fi trebuit sê fiă în tot casul mai
altfel, decât o dovedesc emigrările
țeranilor slovaci din cauză, că n'au
mijlôce de existență în patria lor, și
decât o dovedesc tiranisările conti-
nue, la cari sunt espuși cei ce rămân
acasă.

Nimeni nu pôte sta însă de
vorbă cu ômenii bolnavi la creeri.
Omul pôte numai sê-i compătîmescă
și sê-și caute mai departe de trebă.

Situația în Austria.

În fața mēsurei prin care s'a amănat
parlamentul, tôte partidele s'au intrunit spre
a-se sfătui asupra situațiunei. Deja în 1
Febr. d. a. a ținut comitetul executiv al drep-
tei o conferență, ce a durat 3 ôre și la
care a fost de față și ministru-președinte
Thun. Se dice, că acesta n'a dat nici un
feliu de lamurire asupra planurilor, ce le
are guvernul. Comisiunea parlamentară a
dreptei avea sê se întrunescă eri în 2 l. c.
ca sê hotărască eventual o manifestația
comună.

În aceeași ăi a ținut o conferență și
partida progresistă germană, discutând situa-
ția politică și amănarea parlamentului. S'a
accentuat cu acesta ocaziune de cătră vor-
bitori, că amănarea s'a făcut pentru-ca
ministeriul sê pôte ocărui cu ajutorul
ș. 14. Partida progresistă germană va ur-
mări, și în timpul cât va fi închis parla-
mentul, pașii guvernului pe cărarea lui
fatală pentru poporul german ca și pentru

stat și va continua lupta cu aceeași ener-
giă pe terenul legii de întruniri și de
pressă, ce nu se pôte confisca de nici un
guvern.

Asemenea s'au sfătuit și membri „u-
niunei libere germane“, hotărînd sê stea în
legătură cu celelalte partide germane opo-
siționale și pe timpul amănării, și ca pre-
ședintele sê ia parte la stabilirea unui pro-
gram național-politic. Uniunea vede în
încheierea pactului cu Ungaria pe basa
ș 14, un pas nelegal și de tot păgubitor
pentru Austria.

În ședința de Marți a camerei s'a re-
marcat discursul președintelui Fuchs, prin
care și-a esprimit părerea de rău asupra
scandalurilor petrecute, când cu bătaia în
loja ăiarștilor. Causa, ăise el, a fost pur-
tarea unui reprezentant al pressei în acea
lojă, care a strigat și a aplaudat de acolo.
„Pentru a păzi demnitatea camerei“, ăise
președintele, „am făcut cercetări, și pe basa
lor mē cred nu numai îndreptățit, dér și
îndatorat a da acelu reprezentant al pre-
sei un avertisment și o pedepsă discipli-
nară“. Acestă pedepsă e îndreptată în con-
tra corespondentului vienes al ăiarului „Na-
rodni Listy“ consilier ces. reg. Peniczek,
cărui i-s'a interđis pe timp de o lună de
a-se mai înfățișa în loja ăiarștilor. — Pe-
dēpsa a rămas într-ătăta fără urmări pen-
tru numitul raportor, căci deja în cealaltă
ăi s'a amănat parlamentul.

În aceeași ăi, în ședința de sēră, ca-
mera a luat cu majoritate de un vot
(150 contra 149) o hotărîre, prin care gu-
vernul și majoritate au suferit o înfrângere.
S'a decis adecă, în contra propunerii rapo-
rtorului și insistențelor ministrului de finanțe,
ca legea servitorilor sê fiă retroactivă dela
1 Ianuarie 1899.

Unii cred, că rezultatul acestei votări
a accelerat amănarea parlamentului, alții
însê ăic, că guvernul s'a folosit de el
numai ca pretext pentru amănare. Fôia
„Slova Polskie“ se teme, că guvernul a
voit sê scape numai de postulatele majo-
rității, ca sê se pôte folosi apoi nestinghi-
rit de ș 14. „Situațiunea în clubul Poloni-
lor“, ăice, „este cu deosebire fatală, de-
ôre-ce tôte pretensiunile acestei partide au
rēmas până acum nebăgate în sēmă“.

Frământările din Macedonia.

În Macedonia e din nou o mare fier-
bere. Tôtă lumea se teme de o apropiată
revoluție în acestă provincie a imperiului
otoman, lucru fôrte puțin de dorit în ac-
tualele împrejurări internaționale.

De data acesta agitația pornesce din
partea Bulgarilor, — nu atât din partea
celor din Macedonia, cât din partea celor
refugiați în Bulgaria, precum și a Bulga-
rilor înși-și. E sigur, că soluția relativ
mulțumitoare, ce s'a dat cestiunei cretane,
mai ales, că în urma înfrângerii Greciei
această soluție nu prea părea posibilă, in-
fluențază mult asupra Bulgarilor și le-a deș-
teptat multe speranțe înăbușite.

Telegramele ne spun, că numeroși
agenți panbulgăresci cutreeră satele din
Macedonia și îndemnă lumea la rēscôlă.
Până astăđi, tot telegramele ne spun,
aceste încercări au făcut un fiasco com-
plect.

Lucrul nu ne miră. Nu credem, că
vre-odată agenții bulgăresci, ori de ce mij-

lôce ar dispune ei, sê pôte rēscula pe frații
lor din Macedonia. Din cele ce urmēză ce-
titorii se vor puté lumina de ce.

Întăi Bulgarii nu formēză majoritatea
provinciei; al doilea Turcia a îngrămădit în
Macedonia puternice mijlôce de opresiune
și de apărare, și, al treilea, celelalte națio-
nalități, decât nu sunt toamai ostile Bulga-
rilor, nu le sunt însă nici favorabile.

E greu de stabilit în mod precis po-
pulația Macedoniei. Evaluatiunile merg dela
un milion și jumătate de locuitori la două
miliône. Bulgarii formau 25, cel mult 30
la sută din total. Restul e format din Al-
banezi, Turci, Greci, etc. Printre acești
din urmă grosul îl formēză grecomanii,
adecă Români, Bulgarii și Albanezii, cari
au învățat scôlă grecescă și au biserica
grecescă, și au căpătat prin urmare simpa-
tie pentru Grecia.

Din punct de vedere geografic popu-
lația se împarte astfel: nordul îl ocupă
Bulgarii, sudul și sud-vestul Grecii și gre-
comanii, vestul Albaniei. Printre aceste
populațiuni se află presărați Turci și Ro-
mâni propriu ăiși.

Unul din avantajele Bulgarilor este,
că din tôte popôrele macedonene ei for-
mēză o masă mai compactă, mai omo-
genă, mai puțin împesțită cu elemente
strēine.

Așa dér pretențiile exclusive ale Bul-
garilor asupra Macedoniei sunt absurde,
după cum tot absurde ar fi acelea ale
Românilor, ale Grecilor, sêu ale Alba-
nesilor.

Macedonia nu va puté nici-odată fi
lipită de drept la nici unul din statele în-
vecinate. Autonomă pe basa federațiunei
popôrelor ce o compun, pe picior de ega-
litate, e singura formă politică, ce i-ar pu-
tea conveni.

Dintre tôte aceste popôre, cel mai
puțin desvoltat intelectualicesce și morali-
cesce, acel ce are mai puțin sentimentul
demnității personale și ideea de naționali-
tate, e poporul bulgăresc.

Nu facem acestă constatare pentru a
conchide la inferioritatea Bulgarilor. E
probabil, că și celelalte popôre ar fi ajuns
în același hal, decât s'ar fi aflat în condi-
țiuni identice.

Bulgarii au fost aprôpe exclusiv po-
pulație rurală. Ca atare întotdeuna au fost
victima ignoranței și a arbitrarului tur-
cesc. Populațiile rurale, mai reslățite, mai
puțin în contact cu restul lumii, presintă
o putere de rezistență minimă.

Bulgarii au ajuns astfel, încât nici nu
îndrănesc sê crăcnescă. Ei au fost și sunt
exploatați, brutalizați, măcelăriți, fără a-se
împotrivi.

Se citēză casuri de lasitate fenome-
nală din partea Bulgarilor macedoneni.
Când un Turc omără un Bulgar, chiar în
mijlocul satului, satul întreg, chemat la
mărturie de vre-o anchetă, declară unanim,
că Turcul învinuit nu e acela, care a omo-
rit, deși el era, tôte lumea o scia.

Ori-ce vină făcută de un Bulgar este
imediat trădată și mărturisită de toți con-
locuitorii lui, la cea mai mică amenințare
din partea autorităților.

Acestă nenorocită populație bulgă-
rescă e fôrte jos căđută, incapabilă de cea
mai mică mișcare de rēsvrătire. Ultimele
evenimente, încercarea de-o rēscôlă, pro-
bēză cu prisosință acesta.

Acésta o sciu și Bulgarii din Bulgaria liberă. De aceea, agitatorii și revoluționarii contéză mai mult pe bandele formate de ei în Bulgaria, din tot felul de vagabonți și fanatici și cari, la moment oportun, trebuie să trecă în Macedonia.

Speranța lor nu e, că bandele acestea vor pute săvârși ceva cu concursul populației bulgăresc din Macedonia, ci că ele vor reuși să zădărescă pe Turci, să-i facă să se năpustescă asupra populației pacifice și să măcelărescă câte-va mii de locuitorii nevinovați.

De aci poate să se nască un război turco-bulgar și apoi o intervenție a Europei.

Prin urmare nici o primejdie reală nu poate veni din Macedonia câtă vreme Românii, Grecii și Albanzii vor sta liniștiți. Primejdia se clocește și va izbucni numai din Bulgaria.

Indrăsni-vor Bulgarii să dea foc orientului, câtă vreme Rusia nu-i aprobă și Austria e în contra unei asemenea politici? Nu se scie. Grecii au îndrăsnit s'o facă, și se scie, că au pățit'o.

Dacă Bulgaria vré să libereze pe Macedonenii cu sacrificiul unei proprii înfrângerii, a unei ruini ca aceea, pe care a suferit-o Grecia, atunci la primă-vară vom avé evenimente grave de înregistrat.

Intru-cât însă speranțele Bulgarilor, că Europa va interveni la timp pentru a opri mersul triumfal al armatelor turcesc spre Sofia, după-cum le-a oprit pe drumul Atenei, și intru cât speranțele lor că după aceea Macedonia va avé sorta Cretei, se vor realiza, acésta ér n'o putem scie.

Ceea-ce scim e, că cestiunea macedonenă e cu mult mai complicată, din toate punctele de vedere, decât cestiunea cretană. („Drapelul“).

Compromisul.

In cauza compromisului unguresc nu este ceva nou și interesant de înregistrat. Camera ungară a luat vacanță pe trei zile, ca în acest timp tractările să ducă cu atât mai repede la un sfârșit. In loc însă de a-se face acésta, a intrat o pauză în tractările dintre guvern și opoziție. Conferența, ce erau s'o țină alaltăeri delegații partidelor din stânga și care era să se ocupe cu cestiunea revizuirii regulamentului camerei, nu s'a ținut, deoarece — pe cum se susține — comisiunea opoziției a declarat, că n'o mulțămesc răspunsul guvernului și că nici nu va mai tracta, câtă vreme nu va primi garanții personale.

Acum se anunță, că Coloman Szell s'a reintors erî în Budapesta, ca să mai facă o încercare a duce cauza compromisului la bun sfârșit. O mare parte din membrii partidei liberale, cari stau sub influența lui Tisza și cari sunt numiți „partida războiului“, contéză cu siguranță la compromiterea compromisului, ba unii dintre ei vestesc în gura mare, că cestiunea garanțiilor păcii, a omorîi însăși pacea. Acești „combatanți“ tiszaiști-banffyști sunt de părere, că Banffy și soții, chiar de-ar voi, nu pot să dea garanție personală opoziției cu privire la viitorul guvern, din simpla cauză, că nici ei nu sciu înainte, care va fi acela. Garanțiile cerute nu le poate da opoziției nici Szell, până când Banffy nu se va fi retras din fruntea guvernului.

In acest cerc vițios se mișcă de prezent acțiunea de pace. Banffy adevăd nu poate să se retragă fără a i-se vota lui indemnitatea, nici nu poate da garanții, ér fără de acestea opoziția nu-i va vota proiectul indemnității.

In urma acestei mari încurcături și pipăiri prin întuneric, s'a mai ivit în timpul din urmă și părerea, că ministrul-președinte va disolva dieta și se vor face alegeri noi. Se dice chiar, că Banffy de aceea face să se lungescă atât de mult tractările, pentru-ca să aibă timp a pregăti alegerile. Părerea acésta o admite și unul dintre organele lui Apponyi, care dice,

că lucrurile stau acum în fața unei rupturi, de cum-va Coloman Szell și membrii mai serioși din clubul liberal nu vor pune capăt influenței tiszaiște.

Diurnele deputaților din dietă. Cetim în „Pester Lloyd“ dela 2 Febr. n.: La cassa camerei deputaților și-au ridicat în decursul zilei de erî vre-o 150 de deputați diurnele etc., pentru triluniul Februarie — Aprilie. Deputații partidei independiste și ai partidei populare s'au prezentat tot așa de punctual pentru a-și primi diurnele și banii de cuartir, ca și deputații liberali. Membrii croați ai dietei și-au ridicat deja toți diurnele. Dintre deputații partidei naționale (apponyiste) însă nu s'a prezentat, precum aflăm, până la ora 1 d. a. nici unul la casa.

Același diar comunică, că președintele de etate al camerei Ios. Madarasz, funcționează deja în calitate de șese săptămânii și că pe timpul acesta i-se cuvine un onorar de 1500 fl. Acésta sumă a ridicat'o Madarasz Marti ca remuneratie de onoare dela cassa camerei deputaților.

Pentru plata dietelor și a banilor de cuartir pe triluniul Febr. — Aprilie și pentru acoperirea lefilor funcționarilor camerei, acésta cassă a ridicat dela visteria cu totul 420,000 fl. 66 cr.

Va să dică cu toate stările de *ex lex*, cassa dietei a avut bună căutare în aceste zile de plată.

Dela Academia din Oradea-Mare. Foile din Peșta publică éráși un comunicat privitor la studenții români mult prigoniți din Oradea, spuind următoarele: „Dintre 50 de juriști înscriși la Academia de drept din Oradea-Mare, 17 au publicat ați o declarațiune, în care „față cu toate nisuițele teroristice“ dic, că se simt solidari cu Lucian Bolcaș, care a fost eliminat din toate școalele superioare unguresc și că vor continua a lupta cu în suflete în spiritul lui. Direcțiunea Academiei de drept a făcut întrebare la ministrul de culte și instrucțiune publică, dacă să tragă în cercetare disciplinară pe cei 17 subsemnatori ai declarației ori nu?“

Iute s'a grăbit așa-déră directorul Academiei să ceră avisul ministrului, cu toate că numai alaltăeri a apărut în „Tribuna“ din Sibiu declarația, de care se vorbește mai sus. Dér ce să i faci, așa sunt vremurile, aerul e infectat de duhul denunțator și prigonitor. Numitul director poate fi sătul până 'n gât de cercetări disciplinare, dér 'i témă ca nu cumva mâne să fiă el însuși și regularist. De aceea preferă a cere cu o oră mai înainte îndrumările atotputernicului ministru, fără de-a cărui permisiune cei subordonați nu cutéză a răsufila măcar o singură dată liber și după pofta inimii. Cumplită miserie! Dér așa este, și nu altfel.

Din Camera Română.

Declarațiunea ministrului de interne relativ la mișcările țărănescă.

Erî, în 21 Ianuarie v., deputatul Missir, probabil în înțelegere cu guvernul, a cerut d-lui ministru de interne lămuriri asupra așa dișei mișcări agrare de care se svonesc.

D-l Pherekyde a răspuns imediat. In atențiunea generală a Camerei, ministrul de interne a confirmat, că în județele Teleorman, Romanat și Dolj au fost ore-cari mișcări contra autorităților, că cercetările urméză și că așteptă rezultat lor însoțite de acte, pentru a se pronunța cine sunt acei înșelători, cari au instigat în populația rurală.

Actualmente, grație măsurilor luate de autorități și de armată, care s'a pus la dispoziția lor, ordinea e pretutindeni perfect restabilită, fără ca să se fi produs nici o împotrivire din partea sătenilor.

La întrebarea d-lui G. A. Scortescu, că cine sunt acei, cari au instigat și înșelat pe săteni, d-l Pherekyde a repetat declarațiunea, că nu poate afirma nimic precis, éră a avé dovedit.

D-l V. G. Morțun declară Adunării, că s'a grăbit cel dintăiu să interpeleze guvernul, cum și pentru ce s'a produs recenta mișcare țărănescă.

D-sa va aștepta, ca d-l Pherekyde să-și adune probele, și atunci va dovedi cine sunt instigatorii și că partidul socialist n'are nimic comun cu aceste mișcări.

Dacă se va dovedi că eu — termină deputatul socialist — séu partidul socialist a avut vre-odată séu are vre-un amestec în răscolele sătenilor, declar că voiți demisiona imediat din Cameră și nu veți mai auți de numele meu.

„Uniunea ceho-slovacă.“

In Praga există o societate numită „Uniunea ceho-slovacă“, care în anii din urmă a luat un frumos avânt. Ea a existat în formă de casină încă mai de mult, însă a încetat, și abia în vara anului 1896 s'a reconstituit din nou, ér de atunci se întăresce și prosperéză din zi în zi. Scopul acestei societăți este de a apăra interesele de cultură ceho-slovace și de a sprijini pe studenții miseri. Mijlocele prin care luptă spre acésta țintă sunt: edarea de lucrări literare, răspândirea lor, adunarea și cumpărarea de biblioteci, împărțirea de stipendii tinerimei slovace, care studiază la orî-ce fel de facultate séu academie în Praga; ținerea de conferențe din care sunt eschise cestiunile politice; petreceri sociale etc.

Deja în primul an al activității sale, societatea acésta a lucrat spornic pe toate terenurile. Ea a edat broșuri în formă de catechism istoric și le-a împărțit printre tinerime. In acestea se arată pe scurt istoria regatului boem, luptele poporului cehic în descieri populare etc. Multe dintre cărțile celele acestea străbat și printre slovăcime.

In anul 1897—98 activitatea societății a fost și mai intensivă. Numărul membrilor ei s'a înmulțit cu 200, o parte dintre aceștia și-au urcat de bună voie dotațiunile anuale. In Magyar-Szakolcz ea a înființat o revistă lunară, în care tinerimea cultă slovacă combate diversitatea religioasă dintre Slovaci și tinde la luminarea poporului. Spre scopul acesta publică în traducere slovacă evangeliul scriitorului rus Leo Tolstoi și scrierile lui populare, precum și scrierile lui Kostomarov, Bondarev, Semenov, Garsin, toți scriitorii liberali ruși. In revista acésta intitulată „Hlas“ scrie și profesorul Massaryk din Praga.

Până acum renunțarea acésta a dus în Boemia 41 tineri slovaci, pe cari i-a aplicat la diferite meserii și se îngrijesc și de crescerea lor în spirit național; apoi împarte o mulțime de ajutoare învățătorilor slovaci lipsiți și amenințați cu renegațismul.

Societatea acésta, care urmăresce pe cum vedem scopuri curat culturale, neavând de a face nimic cu politica, a atras în timpul din urmă pisma și ura șovinistilor unguri. O fôie maghiară din Peșta strigă după intervenire din partea guvernului unguresc, căci, dice ea, „se pregătesc în secret terenul, ca Maghiarii să fiă ținuți în respect, pe când va veni rândul la regularea dreptului public al Boemiei“. Aceeasi fôie, cuprinsa de figurile gloriei maghiare, dice mai departe, că pe cum s'a tăiat între Ardeal și Bucuresci firul de comunicațiune între Români, a căror mișcare este acum liniștită, tot așa trebuie să se frângă din partea guvernului unguresc ôsele Uniunii ceho-slovace și Holubarul ceh trebuie trântit la pământ, pentru ca batjocurit să se reintôrca în patria lui, ca pe timpul regelui Matia.

Curăgiu, nene, nu glumă!

SCIRILE ZILEI.

22 Ianuarie v.

Pentru masa studenților din Brașov a mai contribuit un mare mecenat din Ungaria al cauzelor noastre culturale, care doresce a rămâne nenumit înaintea publicului, fl. 100. Adaugând și acești bani la suma de fl. 1145.96, — totalul contribuiri-

lor pentru masa studenților se cifrăză cu fl. 1245.96. Marinimosul donator e rugat a primi și pe acésta cale cele mai căldu ôse mulțămite.

Prelegeri pentru popor în Orlat. In decursul acestei ierni s'a arangiat și în Orlat o serie de prelegeri publice pentru popor. S'au ținut până acum trei prelegeri, parte de către preotul, parte de către învățătorii de acolo. Prelegerile au fost toate bine cercetate și cu viu interes ascultate de popor.

Cumpărare de moșia. Ni-se comunică, că d-l Ioan Dima, paroch gr. or. în Sita-Buzău, și Nicolae Rusu, mare proprietar tot acolo, au cumpărat împreună dela contele Mikes Benedek moșia „Barcani“ (în Săcuime) dimpreună cu așezămintele fabricii de sticlă de-acolo, cu prețul de 110,000 fl. Moșia constă din 4—5000 jugere pădure și pășune.

Ciocnirea cu biciclete. Casul s'a întâmplat între *Barcola* și *Miramare*, între un biciclist din Triest și între văduva moștenitoare de tron archiducesa *Stefania*. Etă întâmplarea. Archiducesa Stefania a făcut zilele trecute o excursiune cu bicicleta între Barcola și Miramare, însoțită fiind de dama ei de curte. La reintôrcea din Miramare, biciclistele înaintau încet, când deodată trei tineri bicicliști triestini le urmau cu mare celeritate. Când se apropiară foarte tare, ei au dat semnalul. Dama de curte a avut încă atâta timp, ca să cărnescă la o parte, însă archiducesa n'a putut face acésta. Unul dintră bicicliști s'a ciocnit atât de puternic cu archiducesa, încât ea s'a răsturnat de pe bicicletă, ér tinerul italian a trecut cu rôta lui peste dânsa. Cei trei tineri, cari nici ideie nu aveau cu cine au de a face, au câștigat în grabă o birjă și au dus pe archiducesa Stefania în Miramare. Archiducesei, din norocire, nu i-s'a întâmplat nici o contușiune mai serioasă.

Prând și recepțiune la legațiunea română din Berlin. Un prând de gală s'a dat săptămâna trecută la Berlin de legațiunea română în onorea principelui Ferdinand și a principesei Maria ai României. Comesenii d lui Al. Beldiman, ministrul României la Berlin, și ai d-nei Beldiman, înafară de suitele princiare au fost Exc. Sa d-l de Bülow, ministrul afacerilor străine al imperiului german și contesa de Bülow; Exc. Sa ambasadorul Rusiei cu contesa Osten Sacken; Exc Sa sir Fr. Lascelles, ambasadorul Marii Britanii, și Miss Florence Lascelles; contesa Keller, dôna de onoare a Majestății Sale împărătesei; Lady Edward Cavendish; general de Villaume, directorul Academiei de război; baronul de Kuesbeck, șambelan al împărătesei și introducător al corpului diplomatic; baronul de Richthofen, sub-secretar de stat la departamentul afacerilor străine; oficerii români, cari își fac actualmente stagii în armata prusiană și personalul legațiunei regale.

Recepțiunea, care a urmat, a fost din cele mai strălucite. Altețele Lor principele moștenitor Wilhelm, principele și principesa Carol de Hohenzollern s'au anunțat spontan la acésta recepțiune. Printre numeroșii invitați, cari se grămădeau în saloanele Legațiunei, au fost: Excelențele Lor ambasadorii Italiei, Franciei, Austro-Ungariei și Turciei; cea mai mare parte dintre ministrii acreditați la Berlin cu domnele lor: general Iohn, general Van der Goltz, colonelul Heintze de Krenski, comandantul primului regiment de artilerie de campanie a gardei, al cărui titular este M. S. Regele Carol al României; colonelii de Schubert și de Ammon; mulți diplomați și alte persoane de distincțiune.

Principele și principesa României s'au întretinut cu cea mai mare parte din invitați: principesa, prin farmecul, afabilitatea și grația ce o caracterisă, și-a câștigat toate inimile. Recepțiunea s'a transformat într'o serată dansantă improvisată, la sunetele muzicii batalionul de gardi-pioneri. După plecarea Altețelor Lor Regele, un supu s'a fost servit invitaților. Tôtă lumea invitată va păstra cea mai frumoasă amintire de acésta strălucită serbare, ilustrată și prin prezența Altețelor Lor Regale.

2600 de ani temniță. In Germania se urmăresc foarte aspru cei ce se fac vinovați de „lesa-majestate“ prin criticare, or combatere a ordinilor împărătesc. Un di-

din Nürnberg a făcut socotela pedeselor date de tribunalele germane în cei din urmă 10 ani sub titlul de vătămă a Majestății, și constată, că în acești 10 ani s'au dictat în Germania atâtea pedepse de acest soi, că laolaltă fac 2600 ani de temniță corecțională!

Bal în Blășiș se va da în 11 Februarie n. c. în favorul fondului studenților lipsiți în cas de bătă. Comitetul aranjator: Aron Deac președinte; Octav Bonfiniu, cassar; T. Vador, secretar; Dr. A. Cheșian, I. Fodor, V. Suci, G. Precup, I. Rațiu. Intrarea: de persoană: 1 fl., de familie de 3 membri: 2 fl., de mai mulți 3 fl. Suprasolvirile se vor chita pe cale diaristică.

Semnăturile în România. Situațiunea semnăturilor pare a fi mai asigurată pentru cultivatori, în urma zăpedii, ce de altfel s'a topit repede, și mai ales a timpului blând, scrie „Gaz. Săteanului”. Nu numai „gerul Bobotezei” n'a fost simțit, în totă țera, dăr frigul a lipsit aproape cu totul până acum. În prima jumătate a lunii Ianuarie am avut zile căldurose, de primăvară, și unele semnături au început a vegeta. Cu acest prilej s'a putut constata, că semnăturile, puse timpuriu și cele târziu, au suferit mult mai puțin decât se credea. Ciorile, insectele și chiar găștele sălbatice, prin unele regiuni ale țerei, au adus mai multe stricăciuni ca timpul secetos. Dăr ceea ce e mai îngrijitor pentru viitor, e starea înapoiată a vegetațiunii grăului de toamnă în mare parte a țării. Numai o primăvară umedă, neventuroasă și lungă va pute să ne dea, din aceste semnături, recolte mari. Și lucrul e foarte cu putință, mai vartos în pământurile rodnice și bine cultivate. Mai sunt îngrijați plugarii de o repede trecere dela acest timp călduros — că te-ai crede în primăvară — la un îngheț puternic.

Cablu sub-marin. O telegramă din Sofia ce-o transmite „Agenția Română” anunță, că o iradea a Sultanului acordă unei companii germane concesiunea construirii și exploatarei unui cablu sub-marin între Constantinopol și Constanța.

Fabricarea proiectilelor. Incercările, care s'au făcut până acum la arsenalul armatei române pentru fabricarea proiectelor de toate calibrele, au reușit foarte bine. Pe viitor dăr toate proiectilele vor fi fabricate în țera.

Mișcarea populațiunii Ardealului și Ungariei în 1898.

Biroul statistic central din Budapesta a publicat zilele acestea broșura din Decembrie 1898, în care se arată mișcarea populațiunii din Ardeal și Ungaria în anul 1898. Estragem din această broșură următoarele:

În Ardeal, Ungaria și Fiume s'au născut în cursul anului 1898: 607,339 copii vii, și 13,416 morți. Aum urit în vârstă sub 7 ani 233,451, ér peste 7 ani 221,626, așa că numărul întreg al deceselor este de 453,077, prin urmare sporul populațiunii este numai de 152,262, mai puțin cu 45,000 ca în 1897.

Scărirea impopulării a pricinuit-o mai ales reducerea numărului născerilor, căci numărul deceselor abia decă s'a urcat. Dintre singuraticele luni, în Martie au fost celea mai multe născeri, ér mai puține în Iulie. Sporirea naturală a fost mai mare în Octomvre (17,871), ér în Aprilie mai mică (8570). Pe fie-care 1000 suflete se vin 37 născeri și 28 decese, ceea ce față cu anul trecut arată o scărire la născeri. Născerile au fost mai dese în părțile dincolo de Tisa și mai rare în Ardeal. În *Selagiu* numărul născerilor a scăzut considerabil. În acest comitat, care are mai mult de 200,000 locuitori, n'au fost în Decemvre decă 282 născeri.

Mortalitatea a fost mai mare dincóce de Dunăre. În ținuturile dintre Mureș-Tisa și în Ardeal numărul deceselor a întrecut numărul născerilor. Sunt comune, în care în decursul anului 1898 n'a fost nici un

cas de născere, și cu toate acestea au murit 6—7.

Căsătorii s'au încheiat în 1898 cu totul 133,484, cu 2500 mai mult, ca în anul precedent. Tot la 1000 suflete s'au venit în calcul mediu 8 căsătorii. Cele mai multe căsătorii s'au încheiat în Februarie și Noemvrie. În ambe lunile acestea numărul căsătoriiilor a trecut peste 26,000. Cele mai puține căsătorii s'au încheiat în Martie (4387), adecă timpul când de obicei biserica întârșice cununile.

Căsătorii mixte s'au încheiat în Decemvre trecut 879, adecă 15% din numărul total. Căsătorii creștine-jidane au fost 29, dintre cari în 14 casuri mirele a fost creștin, ér în 15 casuri jidan. Afară de acesta în două casuri mirele fără confesiune a luat mirésă jidancă. Cu privire la religiunea copiilor în 156 casuri s'a stabilit învoială între miri, și încă în favorul religiunii mamei.

Astfel se presentă mișcarea populațiunii în 1898, atât în ce privește născerile și decesele, cât și căsătoriile. Cifrele arată o îngrijitoare scărire la născeri.

Dare de sémă și mulțamită publică.

Bistra, 18 Ian. n. 1899.

Cu ocaziunea produțiunii teatrale împreunată cu cântări și joc, ținută în Bistra la 1 (13) Ianuarie c., a încurs peste tot suma de 71 fl. 10 cr. din care subtrăgând erogațiunile de 32 fl. 20 cr., a rămas venit curat 38 fl. 90 cr., destinați pentru procurarea de cărți elevilor sêraci.

Suprasolviri au încurs dela D-ii: N. Tomuța notar cerc. Câmpeni 4 fl., Al. Darabant jude reg. pensionat, Bistra 2 fl., Dr. Zosim Chirtop adv. Câmpeni 3 fl., Ios. Arieșan preot gr. cat. și Ccnst. Cotișel paroch gr. or. în Certege câte 1 fl. 50 cr. Dr. A. Șulut medic, Iuliu Christian v.-notar, Nic. Ungurean preot gr. c., I. Motora preot gr. or., Haus Binder apotecar toți din Câmpeni, Isidor Butnariu preot gr. c. Roșia, Nic. Sabău comerciant Lupșa câte 1 fl., Al. Ivascu comerciant, Ana Manovicu preotésă ved., Avram Sêrbu inv., St. Paul matriculant, Kovács Gyula pretor din Câmpeni, Al. Henzel proprietar de mine și I. Negrin proprietar de mine din Roșia câte 50 cr.

Tot cu acesta ocaziune d-l Vasile Tomuța not. cerc. în Câmpeni a făcut corului din Bistra marinosul ofert de 10 fl., ér I. Motora preot gr. or. de acolo 1 fl.

Primescă și pe această cale călduroasă noastră mulțamită toți binevoitorii și sprijinatorii, cari cu suprasolvirile, ofertele și prezența d-lor au contribuit atât de mult la succesul material și moral al produțiunii tineretului nostru.

Romul Marcu, Alexandru Papiu,
cassar. preș.

Petru Simu,
controlor.

VARIETATE.

Bucătăria țarilor. La curțile din întregă Europa nu se află bucătării asemenea aceleia dela curtea din Petersburg. Dela începutul secolului present, conducerea bucătării țarilor ruși o avea tot-déuna un Frances. Inovația acesta a făcut-o țarul Alexandru I, luând pe bucătarul superior *Riquette*, pe care i-l'a recomandat Napoleon I după încheierea păcii dela Tilsit. *Riquette* sta în mare grație la țarul, care a dis despre el, că în arta bucătării n'are pârche.

Când curtenii începură a bănuși pe *Riquette* și a-i imputa, că pentru el punctul cel mai principal este adunarea de averi și că nicăiri în lume nu se mănâncă așa de scump, ca la curtea rusescă, țarul le răspunde zimbînd:

— Stă în dreptul fiă-cărui reformator de-a pretinde să i-se plătescă bine arta. *Riquette* ne-a învățat la arta mănăcării, despre ceea ce nici ideia nu avem înainte de el.

De present conducerea principală tuturor afacerilor bucătării țarului, este încredințată contelui *Benkendorf*, care are

drept de-a supraveghia pe bucătarul-șef. Pană la Alexandru II respectivul era luat dintre supușii ruși; el trebuia să facă un jurământ de fidelitate înaintea țarului, în care se lega, că toate mâncările ce se pun pe masa țarului, le va gusta mai întâi el. De cinci-spre-dece ani încoace însă, la acesta funcțiune, împreună cu mare răspundere și pericol, este pusă o persoană deosebită, care posedă mare experiență în chimie și mai ales în cunoșterea veninurilor. Acest funcționar controlează pe bucătarul suprem și are drept nețermurid de dispozițiune asupra tuturor alimentelor, cari se pun pe masa țarului. La ordinul lui stau 12 secretari, cari îl urmăză pretutundeni și-i sunt cu totul supuși.

Personalul bucătării țarului costă d.n. 250 omeni. Este printre acestua un șef-gustător de mâncări, 12 gustatori-adjutanți, 34 servitori de bucătăria, 2 bucătari superiori, 4 bucătari locuitori, 12 vice-bucătari, 38 cucte, 20 ajutoare de bucătari, 32 elevi, 1 pregătitor de pastete, 2 brutari, 2 îngrijitori de fructe, cari au pe lângă ei 20 de ajutoare, 6 măcelari, 20 omeni cari îngrijesc de paserile de curte, 24 culceri și alți 20 impiegați, cari ajută la de toate.

Pe toți aceștia îi dirigă, îi controlează și-i supraveghiază contele *Benkendorf*. El prin urmare este însărcinat c'o grea problema, mai ales sub domnia antecesorului lui Nicolae II, când atentatele anarchiste se succedau destul de repede. Tot așa este și acum, căci deși nu se atentază la viața țarului, totuși gustul fin și deosebit al lui Nicolae îngreunează în mare măsură problema conducerii bucătării. Pe masa țarului se întelnesc două contraste: vechia bucătării rusescă, care este tocmai ca aceea de pe timpul țarului Ivan, și cea mai rafinată artă a bucătării franceze moderne. Acestea două contraste trebuie aduse în armonie, ceea ce nu este lucru tocmai ușor, însă nu e nici ceva ingrat, deore-ce țarul Nicolae II, ca și nevastă-sa, este gourmand, și nu se sgârcesce de loc, când e vorba de a i-se nimeri gustul.

Mănăcarea lui predilectă este așa numitul *borts*, vestita zamă națională rusescă, care se pregătesce: din crastaveți tăiați mărunt, din cêpă tinêră, pătrânjei, rădăcini de țeler, varșă tinêră, cari toate la olaltă se fierb și se gâtesc cu unt. Secretul advêrat al acestei mănăcări numai un Rus pôte să-l cunoască. Ea nici nu e pregătită de bucătarul superior frances, ci este anume angajat un om din Archanghel, care nu se ocupă cu alt-ceva, decă cu pregătirea acestei mănăcări. O altă mănăcare predilectă a țarului este așa numita *tsi*, care adese-ori înlocuesce *borts*-ul. Este de mirat, că țarewna, care înainte cu câți-va ani era obișnuită cu bucătăria germană, adă e cea mai însuflețită aderentă a celor două mănăcări naționale rusesci.

Mare rol jôcă pe masa țarului și *Caviar*-ul rusesc și un pesce mic, care amestecat cu caviar este aproape zilnic pe masa împêrătésă. Este un pesce de mărimea unei sardine, numit *Kilki*, care se afumă și se mănâncă tot. Când țarul Nicolae e bine dispus și are apetit, consumă singur la dejun 80—100 astfel de pescișori.

Pe lângă acesta, sistemul frances încă jôcă un mare rol pe masa țarului. Ostrigiile i-se aduc din Ostende, cașcavalul i-se procură din cele mai renumite fabrici francesce, șampania ș-o aduce din Rheims.

Cam astfel stau lucrurile în bucătăria bogată a curții din Petersburg.

ULTIME SCIRI.

Budapeșta, 2 Februarie. Delegații partidelor opoziționale s'au întrunit adă în conferență pentru a formula răspunsul la nunciul guvernului. În acest răspuns se arată pe larg asupra refuzului propozițiunilor opoziționale din partea guvernului și se desfășură amênunțit cauzele pentru cari opoziția ține la propozițiunile ei. Răspunsul constată, că opoziției i-se cere o formală capitulare, că ministrul-președinte s'a abătut

dela imputernicirea primită dela Majestatea Sa și că procedura lui țintesce la susținerea stărilor actuale. Mai departe accentuează răspunsul, că numai un nou ministru-președinte, a cărui individualitate se nu reprezente continuarea sistemului ilegalităților și forței, pôte să continue cu opoziția tractării cu succes. Drept încheiere răspunsul declară, că opoziția și până acum s'a mărginit la cel mai restrîns teren în interesul împăciuirii, dăr toate nisuințele ei au fost întemperate cu refuz, prin ceea ce se fac imposibile tractările. Nu-i rămâne dăr alt-ceva, decă pe lângă susținerea libertății acțiunii, se ofere, ca basă a tractărilor, condițiunile stipulate din parte-i. Ea însă cere, ca tractările să se continue neamânât, și încă c'un nou ministru-președinte.

Sofia, 2 Februarie. Inmormântarea principesei Maria se va face, probabil, numai Marți. Principele Ferdinand a primit adrese de condolențe dela toate curțile și guvernele europene.

DIVERSE.

Mausoleul lui Bismarck. Mausoleul, în care va fi înmormântat principele Bismarck în Friedrichsruh, este acum clădit gata. Numai în interior și pentru înfrumșetarea locului se lucrăză acuma. Acest mausoleu oferă, cu pădurea romantică în dosul lui, un aspect măreț. În locul acela, care oferă o privelisce frumoasă asupra pădurii și în valea de dinainte, principele Bismarck își petrecea adese-ori orele de recreație în anii din urmă ai vieții sale; el a lăsat să se facă până acolo o cărare pentru soția sa și să se construescă o bancă, care stă și acuma acolo. Decă nu și-ar fi ales principele însuși acest loc pentru mormântul său, nu se putea alege unul mai potrivit și mai frumos în Friedrichsruh. Etă aici textul dispoziției testamentare a lui Bismarck, care se referă la mormântul său și care s'a publicat târziu după mórtea sa: „Dispoziția testamentară. Friedrichsruh, 15 Iunie 1896. Pentru cazul morții mele dispun următoarele: Voi să fiu înmormântat pe partea vestică a hulei, dincolo de calea ferată, pe agrul ridicat în colț. Ca inscripțiune pe mormânt doresc acesta: Principele de Bismarck, născut în 1 Aprilie 1815, mort în . . .” și adausul: „un servitor german credincios al împêratului Wilhelm I.” — *de Bismarck*.”

Sôrte ciudată. După bătălia dela Culloden (1746), atât de nenorocită pentru partida casei Stuart, tinêrul prinț Eduard, fiul regelui Iacob II, rêtăcea ca fugar și condamnat la mórte prin păduri și munți. Pe atunci nici unul din omenii sêraci, cari îl întelnește nu cădă în ispită, de a-l trada deși era pus un mare preț pentru prinderea și estradarea lui. Unul dintre acești omeni, foarte sêrac, cu numele Keady, a însoțit pe prințul, se ascundea cu el prin toate locurile cu pericolul propriei vieți, ca să-și câștige hrană și aduse în cele din urmă pe prințul în mânia tuturor piedecilor și cu nespuse greutate la insula Skye, unde fugarul a stat cât-va timp ascuns și apoi a scăpat norocit îmbrăcându-se pe o corabie francesă.

Acelaș om nobil, pe care 30,000 de livre sterlinge nu l'au putut indemna să se facă trădător, a furat mai târziu o vacă și — a fost spânzurat.

Literatură.

În Tipografia archidieceșană din Sibiu a apărut o colecțiune de cântări ocazionale dedicate Metropolitului Șaguna, adunate și arangiate de d-ra *Maria Cunțanu*. Titlul colecțiunii este: „*Obolul sêracului la monumentul Marelui Andrei*”. Prețul 10 cr. (cu posta 12 cr.)

Istoria pedagogiei de V. Gr. Borgovan O cartenouă și de mare interes pentru toți bărbații de școlă. Prețul 1 fl. 50 cr. (cu posta 1 fl. 60 cr.)

In Tipografia Diecesana din Gherla au aparut urmatoarele carti noue, pe care doritorii de-a le ave le pot procura si dela Tipografia „A. Muresianu“ din Brasov:

Carte de rugăciuni, cereri și laude intru onora Preacuratei Feciore Maria, pentru folosul și mângăierea sufletelor. Tipărite în 1898. Prețul unui exemplar legat 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Cugete și considerațiuni din experiența vieții lui Argirobarb. Tipărită în 1898. Cartea se estinde pe 30 pagini și conține 170 de sfaturi înțelepte, scoase din pățania vieții. Prețul 10 cr. (cu posta 12 cr.)

Vięta după mörte, séu nemurirea sufletului, dedusă din mi-teriuil ființei omenesci și deșărtăciunea celor trecătoare, prin I. P. Edițiunea II. Prețul 50 cr. (cu posta 55 cruceri.)

Istoria Biblică pentru folosul școlilor poporali din diecesa Gherlei. Cu permisiunea superiorilor Tipărită în 1898, Partea I (Testamentul vechi) costă 25 cr., ér partea II (Testamentul nou) 20 cr. plus câte 3 cr. porto de fiă-care.

Dietetica poporală, scrisă cu deosebită considerațiune la modul de vețuire a țeranului român, scrisă de d-l Simeon Stoica, medic pensionat. Carte tipărită cu ajutorul Asociațiunei transilvane, avënd în text un număr mare de ilustrațiuni. E o bună și prețioasă călăuză pentru țeran, ca și pentru ori-oe familie, arătându-i cum să-și păzescă sănătatea, cum să se hrănescă, cum să trăescă și de ce să se ferescă pentru a se puté bucura de-o vięta veselă și îndelungată. Se poté procura și dela Tipografia „A. Muresianu.

Din „Biblioteca teatrală“ edată de „Societatea pentru crearea unui fond de teatru român“ au aparut până acum următoarele patru broșuri: 1) **Sóre cu plóia**, comediá într'un act de *Iosif Vulcan*, însoțită de un prolog în versuri. Persónele din această piesă sunt reprezentate prin 7 dame și 6 bărbați. Scena se petrece la băile dela Mehadia în timpul present. Prețul 20 cr. (plus 3 cr. porto). — 2) **Idil la țără**, comediá într'un act localisată de *Maria Baiulescu*. Persónele sunt reprezentate prin 3 dame și 6 bărbați. Prețul 20 cr. (plus 3 cr. porto). — 3) **Biletul de tramvai**, comediá într'un act de *Gr. Măruntănu*. Persónele sunt reprezentate prin 2 bărbați și 2 dame. Acțiunea se petrece în Bucuresci în timpul present. Prețul 15 cr. (plus 3 cr. porto). — 4) **Un om buclucas**, comediá într'un act, localisată de *Maria aiulescu*. Persónele sunt reprezentate prin o damă

și cinci bărbați. Scena se petrece în apropiere de Bucuresci. Prețul 20 cr. (plus 3 porto.) Tóte aceste piese se pot procura dela librăria proprietară N. I. Ciurcu, cum și dela Tipografia „A. Muresianu“ din Brasov.

„**Pintea Viteazul**“, tradițiuni, legende și schițe istorice, de *Ioan Pop-Reteaganul*. Acesta, pe cât scim, e cea mai completă scriere despre eroiul Pintea. In ea se cuprind fôrte interesante tradițiuni și istorisiri din tóte părțile, pe unde a umblat Pintea. Se află de vânzare la tipografia „A. Muresianu“ în Brasov și la autorul în Reteag (Retteg). Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Cursul pieței Brașov.

Din 3 Februarie 1899.

Bancnota rom. Cump.	9.46	Vënd.	9.49
Argint român. Cump.	9.42	Vënd.	9.46
Napoleonilor. Cump.	9.52	Vënd.	9.55
Galbeni Cump.	5.63	Vënd.	5.66
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	128.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesci Cump.	10.70	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	101.—	Vënd.	102.—

CĂLINDARUL PLUGARULUI

pe anu 1899 se poté procura dela Tipografia A. Muresianu din Brasov, cu prețul de 25 cr. (cu posta 30 cr.) (Vendătorii primesc rabatul cuvenit.)

Noul călindar, întocmit anume pentru trebuințele poporului nostru — înafară de partea calenderistică, cu tégururile, semnele timpului, diferite povețe economice pentru fiă-care lună și alte multe, — cuprinde înca un bogat material cu articuli prețioși din sfera plugăritului, grădinăritului, a economiei de vite, a economiei casnice etc.; apoi din istoria lumii, poesii de dragoste, eroice și glumete de cei mai renumiți scriitori ai noștri; articuli și povețe pentru păstrarea sănătății și averii etc. La fine urméză diverse, glume și anuțuri. Pe pagina primă se află portretul nemuritorului Simion Bărnuțiu, ér în text o frumoasă biografă a lui. Doritorii de-a avé acest călindar să se grăbescă a și-l procura mai de timpuriu, ca să nu pățescă ca anul trecut, când mulți și-l ar fi procurat, dér nu mai aveau de unde, căci se vëndu-se tóte exemplarele.

Proprietar: **Dr. Aurel Muresianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Mătăsurî-Damast 75 cr.

până la fl. 14.65 cr. metru — precum și mătase-Henneberg, négră, albă și colorată, dela 45 cr. până la fl. 14.65 cr. metru — în cele mai moderne țesături, colorî și desenuri. — Particularilor li-se trimite franco și liberate de vamă în casă. — **Mostre se trimit imediat la cerere.**

Fabricele de mătăsurî ale lui G. Henneberg (liferant al Curții c. și r.) **Zürich.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 2 Februarie 1899.

Renta ung. de aur 4%	119.90
Renta de coróne ung. 4%	97.95
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	120.60
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.50
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.—
Bonuri rurale ungare 4%	95.70
Bonuri rurale croate-slavone	97.—
Impr. ung. cu premii	160.50
Bonuri pentru rez. Tisei și Seghedin	139.—
Renta de argint austr.	101.55
Renta de hărta austr.	101.25
Renta de aur austr.	119.90
Lesuri din 1860.	—
Acțiuni de-ale Băncei austro-ungară	936.—
Acțiuni de-ale Băncei ung. de credit	397.—
Acțiuni de-ale Băncei austr. de credit	360.10
Napoleoniori	9.55
Mărci imperiale germane	58.97 1/2
London vista	120.45
Paris vista	47.82 1/2
Rente de coróne austr. 4%	102.20
Note italiene	44.45

ASTHMĂ, Suferințe de pept, tusă,

ca mi de rebótele, **catare** de ale canalulu ate d spirăție, gâtlegiu. plămâni, greut e respirație, asthmă, flegmă, tu să măgărăscă, régușelă, gâdlitura 1ª gât, început de tuberculósă se pot depărta mai bine și mai ușor cu întrebuițarea renumitului și după prescripția medicală preparat și recomandat **Ceaiu Sf. George**, un pachet à 50 cr. și praful care aparține ceaiul prafu Sf. George, o cuiu à 50 cr, împreună cu prescrierea întrebuițării.

Succes se simte după câteva zile.

Mai puțin de 2 pachete nu se trimit. La trimiteră cu posta 20 cr mai mult, pentru pachetare și espediare.

Tóte comand-le sunt a se adresa **direct la St. Georg's-Apotheke, Wien, V/2, Wimmergasse 33**

Să se trimită prețul înainte cu mandat postal.

Convocare.

P. Stim. acționari ai institutului de credit și păstrare „RIURIANA“ să invită la

a VIII-a adunare generală ordinară, care se va ținea la 28 Februarie eventual 21 Martie st. n. a. c. la 10 óre din și, în localitatea institutului.

Programul adunării:

1. Raportul direcțiunei despre rezultatul anului de gestiune 1898.
2. Raportul comitetului revisor despre esaminarea rațiunilor — și pe baza acestora pertractarea proiectului cu privire la împărțirea profitului curat.
3. Absolvarea direcțiunei și a comitetului revisor.
4. Pertractarea proiectelor însinuate la presidiu în sensul §-lui 22 din statute.
5. Disolvarea asociațiunei pe baza §-lui 33 din statute litera b., (veđi §. 247 a legi comerciale punct 2.)
6. Alegerea a celor 2 membrii pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.
7. Decidere asupra modalităților cu privire la resolvirea capitalului social.

Direcțiunea.

Contul Bilanțului

Nr. cărți princip.	ACTIVE		Nr. cărți princip.	PASIVE			
	fl.	cr.		fl.	cr.		
	Cassa în număr	141	15	1	Depunerî fructificative	27872	62
15	In cambii	9251	35	27	Capital social	12000	—
16	In contracte	60309	67	5	Reescompt.	19635	—
32	Imprumuturi hipotecare	1619	—	28	Dividendă neridicată	279	22
	Salare anticipate	50	—	33	Fond de rezervă	9123	31
	Spese anticipate	241	55	35	Diverse conturi	615	—
	Mobilier	158	30		Profit curat	2245	87
	Suma	71771	02		Suma	71771	02

Contul profitului și al perderilor.

Nr. cărți princip.	EȘITE		Nr. cărți princip.	INTRATE			
	fl.	cr.		fl.	cr.		
2	Inter. la depun. fructific.	1455	85	7	Penale	321	25
6	„ „ reescompt.	1663	14				
24	Marce de presentă	129	50	9	Tipar.	208	82
25	Salare	852	—				
26	Chirie	60	—	10	Taxa transcrieri	4	—
34	Contribuțiuni:						
	a) dare directă	355	08	12	Diverse	2816	71
	b) „ pentru camera comercială	14	05	13	Interese cambiale	514	27
	c) procente	44	87				
	d) darea drumului	33	—	14	„ contracte	3916	28
	e) la inter. ridicate	12	—				
	f) „ „ capit.	133	59				
36	Tipar	155	31				
37	Diverse	600	07				
	Porto și comp. de timbru	27	—				
	Saldo	2245	87				
	Suma	7781	33			7781	33

Capolnoc-Mănăstur, la 31 Decemvre 1898.

Alesiu Stupar, m. p. comptabil.

George Petrovan m. p. director esecutiv.

Ioan Botha m. p. vice-director.

Ioan Dragomir m. p. cassar.

membrii direcțiunei:

- Alecsandru Pop m. p., Ignățiu Fergel m. p., Ioan Petrovan m. p.,
Iacob Botha m. p., Vasiliu Dragomir m. p., Avacum Hangea m. p.,
Stefan Pop m. p., Vasiliu Mihalca m. p., Andreiu Pop m. p.

Bilanțul presinte, precum și contul profitului și a perderilor confrontându-se cu cărțile principale și ausiliare ținute în bună ordine s'a aflat conform și esact.

Capolnoc-Mănăstur, la 24 Ianuarie 1899.

Dr. Vasiliu Lucaciu m. p. președ. com. revisor. Nicolau Lupan m. p., Vasiliu Muste m. p., Alesiu Lotis m. p., Stefan Birle m. p., Ion Filip m. p. membrii în comitetul revisor.

Profitul curat de 2245 fl. 87 cr., propunem a-se împărți în modul următor:

- a) 35% fondului de rezervă fl. 768.55 cr.
 - b) supradotare fondului de rezervă „ 162.14 „
- astfel fondul de rezervă va fi: 10.044 fl.

c) 5% pentru scopuri filantropice „ 109.79 „

din care sumă 50 fl. să se depună spre fructificare la banca „Riureana“ ca societate pe acții sub titlul „Scopuri culturale“ sub ordinațiunea necondiționată a direcțiunei, ér restul de 59 fl. 79 cr. să se împartă ca ajutóre școlariilor și școlilor mai serace de mijloce după cum va afla de bine adunarea generală.

- d) să se dea ca dividendă la fiă-care acțiune de 10 fl. 10% fl. 1200.— cr.
- e) ca remunerațiune pentru servitor „ 5.39 „

Suma fl. 2245.87 cr.

Direcțiunea.